

Protocol categorie 3 data

Stichting Nationale Milieudatabase

Versie: 3.0
Datum: 20-1-2026
Plaats: Den Haag
Status: Definitief

Colofon

Titel: Protocol categorie 3 data

Versienummer: V3.0

Contactpersoon: Nicoline Opbroek

Organisatie: Stichting Nationale Milieudatabase

Bijlage(n): Toetsingstabel categorie 3 (v2.0)
Template memo
Template – uitgangspunten cat. 3
Procesflowchart Beheren categorie 3 data

Documentbeheer

Datum	Versie	Auteur	Opmerkingen
20-08-2025	2.0	Nicoline Opbroek	Algehele update en samenvoegen enkele voorgaande protocollen
20-01-2026	3.0	Nicoline Opbroek	Samenvoegen alle 3 de categorie 3 protocollen en algehele update

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Algemene informatie	4
2.1	Rol Stichting NMD	4
2.2	Initiatiefase	4
2.3	Data verzamelen en LCA opstellen	5
2.4	Peer reviewen	5
2.5	Representatieve, kwalitatief goede data	5
2.6	Voldoende differentiatie in varianten	5
3.	Vaststellen uitgangspunten	6
3.1	Functionele eenheid	6
3.2	Levensduur	7
4.	Datakwaliteit	8
4.1	Representativiteit en compleetheid	8
4.2	Eisen aan achtergronddata	9
4.3	Resultaten	9
5.	Naamgeving en toelichting	11
5.1	Naamgeving GWW	11
5.2	Naamgeving B&U	12
5.3	Toelichting milieuverklaring	14
6.	NMD Platform	15
6.1	Aanmeldprocedure categorie 3 milieuverklaringen bij Stichting NMD	15
6.2	Datastructuur van het NMD Platform	15
7.	Procedure peer review	16
7.1	Administratieve controle en publicatie door Stichting NMD	16
8.	Beheren categorie 3 data	17
8.1	Procedure actualiseren en deactiveren individuele milieuverklaringen	17
	Bijlagen	19
	Toetsingstabel categorie 3 (v2)	19
	Template memo	19
	Template – uitgangspunten cat. 3	19
	Procesflowchart Beheren categorie 3 data	20

1. Inleiding

Stichting NMD is verantwoordelijk voor het opstellen en onderhouden van categorie 3 milieuverklaringen. Het is daarbij belangrijk dat deze milieuverklaringen consistent worden opgesteld. Om meer uniformiteit aan te brengen is een gestructureerd proces opgezet. Dit proces start bij het initiëren van nieuwe milieuverklaringen en loopt door in het verzamelen van data, het opstellen van LCA's in het NMD Platform en het peer reviewen hiervan. Daarna wordt de data gecontroleerd en gepubliceerd. Na publicatie start de beheerfase.

2. Algemene informatie

2.1 Rol Stichting NMD

Stichting NMD is de beheerder van categorie 3(a) milieuverklaringen en is de regisseur voor het opstellen, publiceren, en updaten van categorie 3 milieuverklaringen, bijvoorbeeld wanneer er milieuverklaringen ontbreken, onvolledig of verouderd zijn. Stichting NMD verzamelt en bundelt de initiatieven en feedback vanuit de markt via verschillende kanalen, en voert het project om categorie 3 milieuverklaringen op te stellen en/of te updaten namens de initiatiefnemer uit door een projectleider aan te stellen en door opdrachtgever te zijn. Stichting NMD stelt, in overleg met de initiatiefnemer, selectiecriteria voor uitvoerende partijen op en zorgt voor selectie en contractering.

2.2 Initiatiefase

Voor categorie 3 milieuverklaringen is er altijd een partij die het initiatief neemt om nieuwe data op te laten stellen. De initiatiefnemers voor categorie 3 milieuverklaringen zijn beperkt tot overheidsinstanties. Om te komen tot nieuwe/gewijzigde categorie 3 milieuverklaringen heeft de initiatiefnemer de volgende verantwoordelijkheden:

- Feedback verzamelen over ontbrekende, verouderde of onvolledige milieuverklaringen;
- Duidelijk formuleren van de wensen (t.a.v. het eindresultaat) voor de specifieke opdracht;
- Meedenken over budget en prioriteit;
- Inhoudelijk input geven tijdens de opdracht (door bijv. aanwezig te zijn bij relevante overleggen, informatie binnen eigen organisatie en/of netwerk op te halen, LCA's te reviewen);
- Samenwerken met Stichting NMD, ook als het LCA-bureau niet via Stichting NMD wordt ingehuurd;
- Verzorgen dat de door Stichting NMD opgestelde protocollen rondom categorie 3 data worden gevolgd;
- Na publicatie feedback blijven verzamelen over betreffende milieuverklaringen.

2.3 Data verzamelen en LCA opstellen

Stichting NMD of een overheidsinstantie geeft een LCA opstellende partij met relevante expertise opdracht om milieudata voor bouwproducten en processen te verzamelen (de levenscyclusinventarisatie - LCI). Het verzamelen van de samenstelling van producten en bijbehorende uitgangspunten vormen de basis van de categorie 3 milieuverklaring. De LCI wordt vervolgens gekoppeld aan milieuprofielen om de milieu-impact te bepalen en inzichtelijk te maken. Categorie 3 data zijn altijd opgebouwd op basis van generieke milieuprofielen, wat betekent dat enkel de NMD-processendatabase gebruikt mag worden. Indien noodzakelijk voor een categorie 3 milieuverklaring, kunnen wel nieuwe processen aan de NMD-processendatabase worden toegevoegd. Het modelleren van het productsysteem wordt direct gedaan in het NMD Platform. Dit betekent dat er geen losse LCA-rapporten opgesteld hoeven worden. Er is echter nog wel behoefte aan het opstellen van de uitgangspunten per productgroep. Dit wordt gedaan middels het daarvoor aangeleverde template.

2.4 Peer reviews

Bij categorie 3 data worden de milieuverklaringen altijd gecontroleerd door een tweede, onafhankelijk LCA-bureau (peer review). Deze controle is enigszins vergelijkbaar met de gebruikelijke toetsing van een categorie 1 en 2 LCA conform het NMD-Toetsingsprotocol, maar maakt voor de peer review gebruik van een aangepaste Toetsingstabel speciaal voor categorie 3 data. Deze procedure staat verder toegelicht in Hoofdstuk 7.

2.5 Representatieve, kwalitatief goede data

De categorie 3 milieuverklaringen dienen gebruik te maken van representatieve en kwalitatief hoogstaande data. Kritische beschouwing van de gebruikte basisprofielen en de verwerkingsscenario's einde leven is hier een onderdeel van. De 30% opslag-regel is geen reden om de LCA-data minder zorgvuldig op te stellen dan categorie 1 of 2 data. De uitvoerende partij dient daarnaast relevante expertise te hebben om de kwaliteit en representativiteit van data te kunnen borgen.

2.6 Voldoende differentiatie in varianten

Voor categorie 3 is het doel om te beschikken over de volgende typen data:

- De meest voorkomende varianten (bij opdrachtgevers), om goede berekeningen mogelijk te maken voor allerlei typen projecten;
- De (meest) duurzame varianten, om inzicht te krijgen in wat haalbaar en realistisch is;
- Niet-duurzame varianten, om te voorkomen dat marktpartijen die niet innoveren door gebrek aan dergelijke data gebruik kunnen maken van een gemiddelde met gedeeltelijk duurzame oplossingen.

3. Vaststellen uitgangspunten

De datastructuur van de NMD is gebaseerd op de functies die een bouwwerk moet leveren. Alle verplichte en optionele functies zijn beschreven in de vorm van functionele beschrijvingen en opgedeeld in zogenoemde hoofdelementen (verder 'elementen' genoemd), geclassificeerd als NL-SfB, RAW, Processen en Energie.

3.1 Functionele eenheid

Voor de keuze van de functionele eenheid van het product dient aangesloten te worden bij de functionele beschrijvingen en de structuur van ordening in de NMD. Het uitgangspunt voor het vaststellen van de functionele eenheid is het aanhouden van het element en component waarbinnen het product valt. Als in de praktijk wordt gerekend met een andere eenheid, waardoor de functionele eenheid niet "logisch" en/of praktisch toepasbaar is, mag hiervan worden afgeweken. Er wordt eerst bekeken of er vergelijkbare producten in de NMD beschikbaar zijn en wat daarvan de functionele eenheid is. Als hier geen duidelijkheid over de te hanteren functionele eenheid uitkomt, dient er contact opgenomen te worden met de NMD.

Stapsgewijs worden de volgende processen (in volgorde van prioritering) uitgevoerd om de functionele eenheid vast te stellen:

- Wat is de functionele eenheid van het element of component waarbinnen het product valt? (Zie het bestand 'Functionele Beschrijvingen' op de website van Stichting NMD)
- Zijn er vergelijkbare producten beschikbaar in de NMD en wat is de functionele eenheid?
- Met welke eenheid wordt er in projecten (bijv. in de kostencalculatie) gerekend voor het product?

De onderbouwing die uit deze 3 stappen wordt verkregen, dient te worden vastgelegd.

Voorbeeld Rioolbuis:

- *Valt onder element 25 (Leidingwerken) met functionele eenheid m1*
- *Vergelijkbare producten in de NMD in meters*
- *Wordt in projecten berekend in meters*

Uitkomst: Functionele eenheid is strekkende meter (m1)

De functionele eenheid dient beschikbaar te zijn inclusief cruciale omrekeninformatie (dimensies, gewicht & dichtheid), zodat er om- en doorrekeningen kunnen worden uitgevoerd indien dit mogelijk is¹. De vaste paramaters die in ieder geval vastgelegd moeten worden bij het opstellen van een categorie 3 milieuverklaring zijn:

¹ Voor sommige samengestelde milieuverklaringen die per stuk zijn uitgewerkt is het niet mogelijk om de cruciale dimensies gestructureerd vast te leggen en om te rekenen naar een andere eenheid.

- Standaard dimensies (uitgedrukt in meter)
 - a. Lengte
 - b. Breedte
 - c. Hoogte
 - d. (Binnen- of buiten)diameter²
 - e. Wanddikte
- Gewicht van Functionele Eenheid (uitgedrukt in kg)
- Dichtheden van het materiaal (uitgedrukt in kg per m³)
 - a. Wanneer het een samengesteld product betreft, dienen alle gehanteerde dichtheden beschreven te zijn voor de materialen welke minimaal 5% van het totale gewicht van het product omvatten.

Voorbeeld standaard dimensies Rioolbuis:

- *Lengte : 1 m*
- *Breedte : N.v.t.*
- *Hoogte : N.v.t.*
- *Binnendiameter : 1 m*
- *Wanddikte 0,120 m*
- *Gewicht van Functionele Eenheid : 1488 kg*
- *Dichtheden : 2340 kg/m³ betonmortel C30/37 CEM III*

3.2 Levensduur

Voor categorie 3 data wordt altijd gerekend met de referentielevensduur zoals benoemd in paragraaf 2.6.3.4 van de Bepalingsmethode. Indien deze waarde niet representatief is kan in overleg met Stichting NMD worden afgeweken. Indien hierbij blijkt dat er uit de bronnen verschillende gemiddelde levensduren gekozen kunnen worden (bijv. 10 of 20 jaar) dient vanuit het voorzorgsprincipe uitgegaan te worden van de laagste levensduur (in dit geval 10 jaar).

Indien de levensduur toepassingsafhankelijk is van één type product (bijv. een hulpstuk gaat 50 jaar mee bij een waterleiding, maar 100 jaar bij een gasleiding) dienen er twee aparte milieuverklaringen te worden opgesteld, met een duidelijke toepassingsinstructie in de beschrijving.

² De vaststelling van de diameter (binnenkant of buitenkant) verschilt per toepassing of product. Voor de vaststelling van de diameter dient uitgegaan te worden van de technische standaarden (productinformatie, bestek etc.) die gebruikt worden voor het desbetreffende product. Bij de omschrijving dient te worden aangegeven om welk type diameter het gaat.

4. Datakwaliteit

Bij het opstellen van de milieuverklaringen dient rekening te worden gehouden met de onderstaande kwaliteitseisen die aan categorie 3 data worden gesteld, welke zijn gebaseerd op de Bepalingsmethode.

4.1 Representativiteit en compleetheid

Representativiteit bronnen

Voor de gegevensverzameling dient uitgegaan te worden van generieke/gemiddelde producten en processen (niet merkgebonden), die representatief zijn voor het product. Per module dienen de gebruikte bronnen en uitgangspunten beschreven te worden en de keuzes onderbouwd. De uitgangspunten en bronnen dienen gecontroleerd te worden door de Peer Reviewer (i.s.m. initiatiefnemer) op representativiteit en zijn gebaseerd op een van de volgende soorten data:

- Forfaitaire achtergrondprocessen, transportafstanden en scenario's conform de NMD Bepalingsmethode;
- Deskresearch, minimaal 2 verschillende gedocumenteerde en vastgelegde bronnen indien beschikbaar;
- Expert-judgement: praktijkinformatie (GWW-kennis) vanuit een ingenieursbureau, aannemer, opdrachtgever en/of producent met daarbij een korte onderbouwing van de achtergrond van de expert. Minimaal 2 verschillende bronnen indien beschikbaar;
- In het kader van consistentie dient er een controle plaats te vinden met vergelijkbare categorie 3 milieuverklaringen in de keuze van basisprocessen, aanleg- en sloopsценario's. Dit dient, indien relevant, beschreven te zijn in de onderbouwing. Indien twee bronnen ver uit elkaar liggen moet het meest conservatieve uitgangspunt gekozen worden.

Compleetheid economische stromen

Alle stromen moeten worden gekwalificeerd. De stromen die naar verwachting relevant zijn voor het milieuprofiel van het proces moeten worden gekwantificeerd.

Technologische representativiteit

Het meest representatieve proces moet worden geselecteerd.

Voorbeeld:

Wanneer er voor het verbranden van PE aan algemeen proces voor een mix van plastics en een specifiek proces voor PE beschikbaar is, heeft de laatste de voorkeur.

4.2 Eisen aan achtergronddata

De volgende eisen worden gesteld aan achtergronddata:

Forfaitaire waarden

Er wordt, zoals genoemd in paragraaf 2.6.3.6 van de Bepalingsmethode, uitgegaan van de volgende forfaitaire waarden:

- Afvalscenario conform de van kracht zijnde forfaitaire waarden voor verwerkingsscenario's einde leven uit de Bepalingsmethode;
- Transportafstanden A4 en C2;
- Transportmiddelen, waarbij onderbouwd kan worden afgeweken;
- Energieopwekkingsprocessen;
- Verlies in de vorm van bouwafval;
- Verbranding in een afvalverbrandingsinstallatie (AVI).

NMD-basisprocessendatabase

Voor de gebruikte processen dient uitgegaan te worden van de processen uit de NMD-basisprocessendatabase. Hierbij dient te zijn onderbouwd waarom de processen representatief zijn.

Indien een basisproces mist in de NMD-basisprocessendatabase, dient dit te worden gemeld bij stichting NMD, zodat het ontbrekende proces, wanneer geaccordeerd, kan worden toegevoegd in de NMD-basisprocessendatabase door de beheerder.

4.3 Resultaten

Gekarakteriseerde en gewogen resultaten

Het NMD Platform bevat de gekarakteriseerde en gewogen resultaten, waarbij de uitgebreide resultaten, per EN 15804 module, zijn opgenomen:

- Tabellen met gekarakteriseerde resultaten, inclusief 'somkolommen' en 'somregels' waarin de MKI-waarden worden weergegeven voor de milieuverklaring.
- Het milieuprofiel bestaat uit impactcategorieën van set 1 en 2 die zijn genoemd in paragraaf 2.6.5 van de Bepalingsmethode.

Duiding van de resultaten (zwaartepuntanalyse)

Het NMD Platform bevat een duiding van de resultaten door middel van een zwaartepuntanalyse in grafiekvorm. De LCA-opsteller licht toe waar het zwaartepunt in de betreffende milieuverklaring ligt en waarom.

Gevoeligheidsanalyse

Indien de LCA-opsteller of peer reviewer vermoedt dat keuzes en aannames zijn gemaakt waardoor er verschillen kunnen treden die groter zijn dan 20% op MKI, o.b.v. zijn expert judgement en/of in overleg met de initiatiefnemer en Stichting NMD, dient er een gevoeligheidsanalyse plaats te vinden. Belangrijke keuzes / aannames met doorgaans een grote invloed op het resultaat zijn bijvoorbeeld:

- Levensduur
- Grondstoffen (herkomst & aandeel secundair)
- Productieproces (energieverbruik & afval)
- Wijze van aanleg of sloop
- Dichtheid

Aanvullend dient er in de volgende scenario's een gevoeligheidsanalyse te worden gemaakt:

- Indien er meer specifieke (forfaitaire) verwerkingsscenario's einde leven worden voorgesteld en toegepast, dan dient het resultaat hiervan met een gevoeligheidsanalyse inzichtelijk te worden gemaakt.
- Indien een specifiek basisproces niet beschikbaar is in de NMD-basisprocessendatabase, dan dient het resultaat van het alternatief in de gevoeligheidsanalyse inzichtelijk te worden gemaakt.

Wanneer dit niet het geval is, dient de tekst “geen gevoeligheidsanalyse” opgenomen te worden.

5. Naamgeving en toelichting

Voor de naamgeving is het van belang dat de gekozen naam voor de milieuverklaring een duidelijke, op zichzelf staande naam is die nog niet voorkomt in de NMD. Hiervoor is een vast stramien opgesteld, waarin ook is vastgesteld welke onderdelen onder de toelichting vallen.

5.1 Naamgeving GWW

Productnaam

De productnaam moet een op zichzelf staande naam zijn die het type product duidelijk weergeeft. Het vaste stramien voor de categorie 3 milieuverklaringen GWW is als volgt:

Naam product(onderdeel), type materiaal en relevante specificatie, (relevante dimensies)

Voorbeeld standaard dimensies Rioolbuis:

Rioolbuis, beton met 20% granulaat & CEM IIIB (binnendiameter 600mm, wanddikte 12mm)

Voorbeeld standaard dimensies Rioolbuis:

Rioolbuis, beton met 20% granulaat & CEM IIIB (binnendiameter 600mm, wanddikte 12mm)

Om te komen tot de productnaam dienen de volgende stappen te worden doorlopen:

- Inventariseer voor de naam product(onderdeel) de namen van reeds bestaande milieuverklaringen EN milieuverklaringen die reeds worden opgesteld en nog niet zijn opgenomen in de database. Dit ter voorkoming van overlap en verwarring.
 - Zoek in de viewer van de NMD naar vergelijkbare naamgeving voor het product.
 - Wanneer het een variatie betreft op een reeds bestaande milieuverklaring: aansluiten bij de naamgeving van de reeds bestaande milieuverklaring.

Voorbeeld:

Een kunststof rioolbuis wordt naast de reeds bestaande betonnen rioolbuis opgesteld, dan is de naamgeving als volgt:

Rioolbuis, kunststof PP met 20% recycalaat, (binnendiameter 600mm, wanddikte 8mm)

- Wanneer het een deelproduct betreft dat specifiek is opgesteld voor een hoofdproduct (en enkel van toepassing is voor het hoofdproduct) dient de naam van het hoofdproduct voor de “naam productonderdeel” geplaatst te worden.

Voorbeeld:

Geluidsscherm spoor, paneel, aluminium (hoogte 3 meter)

Analyseer of er al een deelproduct is opgenomen in de NMD en/of deze van toepassing is voor de op te stellen milieuverklaring om de verscheidenheid aan unieke deelproducten en milieuverklaringen te voorkomen.

- Stel op basis van de inventarisatie een duidelijke, op zichzelfstaande en consistente naam product(onderdeel) vast.
 - Vermeld achter de naam product(onderdeel) het type materiaal van het product.
 - Indien de milieuverklaring bestaat uit meerdere type materialen dient dit met een “/” te worden opgesomd van grootste naar kleinste aandeel in gewicht van het product(onderdeel). Alleen de type materialen welke minimaal 5% van het totale gewicht van het product omvatten worden opgegeven.

Voorbeeld:

Rioolbuis, beton/EPDM, (diameter 600mm, wanddikte 12mm)

- Vermeld achter het type materiaal tussen haakjes de dimensie(s), enkel voor de dimensies die voor variatie zorgen voor een product(onderdeel).

Voorbeeld: Gebruik hiervoor de standaard dimensies uit hoofdstuk Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.:

- Lengte
- Breedte
- Hoogte
- Diameter
- Wanddikte
- Indien het een schaalbare kaart betreft, dan dient de range opgenomen te worden in de naamgeving, voor alle dimensies waarop geschaald is.

Voorbeeld:

Rioolbuis, beton (diameter 600 - 1000mm, wanddikte 12mm)

Bij een rioolbuis is de lengte niet van belang aangezien het de functionele eenheid betreft, echter de diameter en wanddikte wel.

5.2 Naamgeving B&U

Het is zoeken naar de balans tussen de hoeveelheid informatie in en de hanteerbaarheid van de naam. Dit in samenhang met de informatie in de toelichting. Voor beiden geldt dat het zinvol is om zoveel mogelijk een vast format aan te houden en te werken met beknopte/staccato teksten.

Kanttekening is dat het altijd meenemen van alle onderscheidende aspecten tot slecht te hanteren (lange) namen leidt. De ervaring leert dat er per element / productgroep een verschil bestaat in de relevantie van de onderscheidende aspecten. De afspraak is dat de naam zo kort als mogelijk gehouden wordt en alleen de kenmerken opgenomen worden die onderscheidend zijn.

Algemene opbouw

De naam wordt opgebouwd op basis van een aantal vaste onderdelen, die altijd in een vaste volgorde opgenomen worden. Deze onderdelen worden gescheiden met een puntkomma ‘;’. Omdat dit de hoofdingeling betreft wordt de puntkomma altijd gevolgd door een spatie. Per onderdeel is een verdere specificatie mogelijk. De specificatie is herkenbaar doordat het tussen haken is geplaatst. Zijn er meerdere specificaties dan worden deze gescheiden met een komma ‘,’. Hier wordt geen spatie gebruikt.

Start met element

Er wordt altijd gestart met het element, bijvoorbeeld ‘raam’ of ‘breedplaatvloer’. Welke variant het betreft is herkenbaar aan de specificatie (dus tussen haakjes) achter het type product ‘()’. Mogelijk relevante specificaties zijn materialisatie (bijvoorbeeld ‘hout’), afmetingen, sterkteklassen (bijvoorbeeld ‘C30/37’) of verschijningsvorm (bijvoorbeeld ‘rond’).

Voorbeeld:

- *Raam (hout) – compleet; kozijn (hout)&afdichting (EPDM)*
- *In-het-werk-gestorte vloer – 200mm (C30/37); incl. wapening; excl. isolatie [kN/m²: 1,75–5,00]*

Gevolgd door specificatie van element

Na het element wordt gespecificeerd of het gaat om een compleet product dat het gehele element afdekt (te herkennen aan ‘– compleet’) of om product dat slechts een deel van het element afdekt (bijvoorbeeld ‘Deur – kozijn’). Ook hier zijn soms specificaties tussen haakjes toegevoegd.

Voorbeeld:

- *Raam (hout) – compleet; kozijn (hout)&afdichting (EPDM)*
- *Raam (hout) – kozijn (zachthout); incl. glaslat&nagels&verf*

Gevolgd door de scope van de milieuverklaring

Als extra toevoeging wordt aangegeven wat er wel (aangegeven met incl.) of juist niet (aangegeven met excl.) binnen de scope van de milieuverklaring valt. Bij inclusief gaat het vaak om meerdere items. Hier worden de meest relevante items in de naam opgenomen en een volledig overzicht in de toelichting. Wanneer er geen incl. of excl. staat, geeft dit veld een verduidelijking van in welke componenten de variatie zit. Voor de opsomming wordt een sommatieteken ‘&’ gebruikt zonder spatie. Een voorbeeld is ‘incl. profiel&beglazing&H&S’. Bij exclusief gaat het vooral om het duidelijk te maken dat er een aanvullend product nodig

is. Een voorbeeld is 'kanaalplaat; excl. druklaag'. Ook hier zijn soms specificaties tussen haakjes toegevoegd.

Voorbeeld:

- *Raam (hout) - compleet; kozijn (hout)&afdichting (EPDM)*
- *In-het-werk-gestorte vloer – 200mm (C30/37); incl. wapening; excl. isolatie [kN/m²: 1,75-5,00]*

Schaling als afsluiting

Als laatste worden, indien van toepassing, de schalingskarakteristieken tussen rechte haken gezet '[]'. Is er geen schalingsmogelijkheid dan wordt dit niet vermeldt (ontbreekt in de naam). Van de schalingskarakteristieken wordt alleen de grootheid en het bereik, inclusief eenheid opgenomen. Het kan ook om 2 grootheden gaan. Een voorbeeld is [b:150-250mm, h:150-300mm]. De standaardwaarde (ongeschaald product) is zichtbaar in de rekeninstrumenten en wordt vermeld in de toelichting, samen met andere karakteristieken.

Voorbeeld:

- *In-het-werk-gestorte vloer – 200mm (C30/37); incl. wapening; excl. isolatie [kN/m²: 1,75-5,00]*

5.3 Toelichting milieuverklaring

De toelichting van de milieuverklaring dient aan de volgende punten voldoen:

- Korte omschrijving van het product met daarin de gehanteerde uitgangspunten en belangrijke kenmerken.
- Toepassing in het bouwwerk
- Functionele eenheid
- Levensduur (jaar)
- Schaling (indien van toepassing)
 - De standaard schalingsmaat (gebruikte hoeveelheid), inclusief eenheden
 - De minimale en maximale schalingsmaat, inclusief eenheden
 - De productonderdelen waarop de schaling van toepassing is
- Gewicht (kg) van product per Functionele Eenheid (FE)
- Relevante dimensies: Dichtheden (kg/m³), lengte (m), breedte (m), hoogte (m), (Buiten of binnen) diameter (m), wanddikte (m)

6. NMD Platform

6.1 Aanmeldprocedure categorie 3 milieuverklaringen bij Stichting NMD

Ten behoeve van een goede overgang tussen de fase van het modelleren van een milieuverklaring en het publiceren is er een aanmeldprocedure door Stichting NMD opgesteld. Deze aanmeldprocedure moet garanderen dat Stichting NMD op de hoogte is van:

- Welke milieuverklaringen er op termijn ingevoerd worden
- Wie de invoer en review op de invoer zal uitvoeren
- De termijn waarop de data ter review zal worden aangeboden
- Eventuele wijzigingen die moeten worden doorgevoerd in de NMD ten behoeve van de invoer.

Inloggegevens worden verzorgd door de NMD-contactpersoon.

6.2 Datastructuur van het NMD Platform

Milieuverklaring

Een milieuverklaring in de NMD bevat LCA-informatie over een product (materialen, hoeveelheden per FE, levensduren (cycli), emissies gebruiksfase, bouwafval, verwerkingsscenario einde leven). Een milieuverklaring kan uit één of meerdere milieuprofielen bestaan.

Milieuprofiel

Een milieuprofiel bevat de LCA-uitkomsten voor één onderdeel van de gehele milieuverklaring. Een milieuprofiel betreft een deel van het product met gelijke schaling, levensduur én type bouwverlies, bijvoorbeeld 'aluminium paneel' binnen de milieuverklaring "Geluidsscherm". Als twee onderdelen van een product verschillen in schaling, levensduur of type bouwverlies worden ze opgenomen in aparte milieuprofielen. Bijvoorbeeld het 'aluminium profiel' en de 'stalen bevestiging' in een geluidsscherm.

De milieu-impact van het milieuprofiel bestaat uit de som van impacts van de losse materiaalstromen, en de impacts die plaatsvinden nadat de materiaalstromen zijn samengevoegd in het milieuprofiel. Dit zijn bijvoorbeeld transport- en constructie-emissies in modules A4-A5, B en C1-C2.

Materiaalstroom

Een materiaalstroom is het deel van de LCA-berekening voor een enkele materiaalsoort. In het voorbeeld van 'in-situ gewapend beton' zijn de materiaalstromen (1) wapeningsstaal en (2) beton. Een materiaalstroom drukt de milieueffecten uit die enkel aan dat materiaal zijn toe te wijzen, in modules A1-A3, C2-C3 en D. Meerdere materiaalstromen komen samen in een milieuprofiel.

7. Procedure peer review

Bij het opstellen van categorie 3 milieuverklaringen GWW is het verplicht om een peer review te laten uitvoeren door een tweede, onafhankelijk LCA-bureau. Middels dit 4-ogenprincipe is geborgd dat de (vaste) uitgangspunten, onderbouwingen en berekeningen aan de gestelde kwaliteitseisen voldoen. Dit zorgt voor een hogere datakwaliteiten en kan inconsistenties in de NMD in een vroeg stadium voorkomen.

Voor de uitwerking voor de review is een “Toetsingstabel categorie 3” opgesteld. Deze is als Excel bijstand bijgevoegd als Bijlage. Deze toetsingstabel dient gehanteerd en ingevuld te worden. Wanneer het een update betreft van een bestaande milieuverklaring, dient aangegeven te worden welke onderdelen van de categorie 3 milieuverklaring zijn aangepast.

Een peer review procedure bestaat vaak uit twee rondes. In de eerste ronde worden de concept milieuverklaringen gedeeld en van feedback voorzien. In de tweede ronde wordt gecontroleerd of de feedback correct is verwerkt en wordt een laatste controle gedaan, waarbij de Toetsingstabel categorie 3 definitief wordt ingevuld.

7.1 Administratieve controle en publicatie door Stichting NMD

Nadat de inhoudelijke peer review is afgerond en alle milieuverklaringen die horen bij het dossier zijn ingevoerd, is het tijd voor een administratieve review door de NMD-contactpersoon. Als deze positief verloopt wordt er overgegaan op publicatie. Voor dit proces worden de volgende stappen doorlopen:

De NMD-contactpersoon doet een administratieve controle van de invoer in het NMD-platform:

- Algemene productinformatie
- Impactanalyse
 - Wat is de impact van de nieuwe milieuverklaringen t.o.v. oude milieuverklaringen? Indien nodig (bv. bij afwijkingen met grote impact op de MPG) initieert zij activiteiten om belanghebbende stakeholders proactief te informeren, en waar nodig te komen tot passende vervolgstappen.

Indien er punten niet corresponderen worden de reviewpunten door de NMD-contactpersoon teruggekoppeld aan de opsteller en, indien nodig, aan de peer reviewer.

Indien alle milieuverklaringen behorende bij het dossier correct zijn ingevoerd en het resultaat van de impactanalyse positief is, worden deze door de NMD-contactpersoon gepubliceerd.

8. Beheren categorie 3 data

8.1 Procedure actualiseren en deactiveren individuele milieuverklaringen

Stichting NMD heeft een procedure opgesteld omtrent het actualiseren en deactiveren van individuele milieuverklaringen op basis van analyse en externe feedback. Het proces verloopt volgens onderstaande stappen:

1. De coördinator van categorie 3 data houdt overzicht over de categorie 3 milieuverklaringen, inclusief milieuverklaringen die nader onderzocht worden en/of aangepast worden.
2. De coördinator van categorie 3 data verzamelt feedback op bestaande milieuverklaringen en/of ontbrekende categorie 3 milieuverklaringen. De feedback op de milieuverklaringen en de database kan uit de volgende onderwerpen bestaan:
 - a. Ontbrekende milieuverklaringen/ witte vlekken (bijv. een veel gebruikt materiaal staat niet in de database);
 - b. Verouderde milieuverklaringen (bijv. een samenstelling of een verwerkingsscenario is achterhaald of er is een nieuwe PCR gepubliceerd);
 - c. Ontbrekende informatie/toelichting bij milieuverklaringen (bijv. mist de schaling informatie of informatie omtrent de gehanteerde afmetingen);
 - d. Algemene fouten in de data b.v. verkeerde aannames in de LCA of verkeerde invoer door de opsteller.

Deze feedback kan door interne medewerkers worden gesignaleerd of door externen worden aangeleverd via het ticketsysteem Odoo en/of via de daarvoor ingerichte feedbackformulieren op de website van Stichting NMD.

3. Er wordt een traject opgestart om de aanpassingen door te voeren. De projectleider die de aanpassingen in de data begeleidt en de coördinator van categorie 3 data analyseren reeds bestaande varianten van milieuverklaringen en besluiten of een bestaande milieuverklaring moet worden aangepast of dat een nieuwe milieuverklaring moet worden aangemaakt. Indien relevant wordt afstemming gezocht met de initiatiefnemer van de bestaande milieuverklaring. Verantwoordelijkheid ligt bij zowel Stichting NMD als bij initiatiefnemer (in samenspraak). De coördinator van categorie 3 data stelt het overzicht met wijzigingen op.

Mogelijke keuzes zijn:

- Een nieuwe milieuverklaring opstellen;
- Aanpassen van een bestaande milieuverklaring;
- Vervangen van een bestaande milieuverklaring (oude verklaring deactiveren).

4. De coördinator die de aanpassing in de data begeleidt voert een (beknpte) impact analyse uit waarin de MKI van de oude verklaring wordt vergeleken met de MKI van de nieuwe/aangepaste verklaring. Indien nodig (bijv. bij afwijkingen met grote impact op de MPG) initieert zij activiteiten om belanghebbende stakeholders proactief te informeren, en waar nodig te komen tot passende vervolgstappen.
5. Voor aanpassen van een bestaande milieuverklaring of opstellen van een nieuwe milieuverklaring worden dit protocol gevolgd.
6. Indien nodig deactiveert een datamanager de milieuverklaring vanuit de NMD Beheer applicatie. Voor de deactivatie worden de onderstaande stappen onderscheiden:
 - a. De projectleider stuurt een datamanager het overzicht met het verzoek om één, of meerdere milieuverklaring(en) te deactiveren. In het overzicht staat ten minste de volgende informatie:
 - oude verklaringen (ID en naam);
 - door welke verklaringen deze zijn vervangen (ID en naam);
 - welke verklaringen zijn vervallen zonder vervanger;
 - welke verklaringen nieuw zijn toegevoegd;
 - eventueel indien van toepassing aanvullende opmerkingen.
 - b. De coördinator van categorie 3 data stuurt het overzicht met wijzigingen naar het communicatieteam met het verzoek het overzicht op de website te plaatsen.
 - c. Milieuverklaring(en) worden door een datamanager binnen drie werkdagen na ontvangst van het overzicht gedeactiveerd in de NMD beheerapplicatie. Hierbij wordt de reden van deactiveren opgenomen in het veld "Activity message", om te borgen dat die informatie in de toekomst altijd kan worden teruggevonden.
 - d. Een datamanager informeert in het overleg met instrumenthouders over deactivatie en wijst ze op het overzicht op de website zoals beschreven onder 6b.
7. Het communicatieteam is verantwoordelijk voor het opstellen en verspreiden van de berichtgeving (via het wijzigingenoverzicht op de website, verwijzing daarnaar in nieuwsbrieven en op overige communicatiekanalen) omtrent gedeactiveerde/gewijzigde/nieuw opgestelde milieuverklaringen richting relevante stakeholders zoals opdrachtgevers (VRO, I&W/ RWS, ProRail, Tennet, Waterschappen, Provincies en gemeentes), bouwers, advies -en ingenieursbureaus, rekeninstrumenthouders, initiatiefnemer van de categorie 3 data.

Bijlagen

Toetsingstabel categorie 3 (v2)

Template memo

Template – uitgangspunten cat. 3

Procesflowchart Beheren categorie 3 data

